

Región HONT

Dediny i lazničné samoty južného Slovenska ponúkajú oddychové, ale i poznávacie pobyty v nerušenom, tichom, podhorskom prostredí, ktoré je bez výskytu priemyselných závodov, či fabriek. Oblasť Hontu upúta hlavne prírodnými scenériami a zaujímavosťami, ako je okolie hradu Čabrad', arborétum Rykyně, Trúbiaci kameň v Sucháni, okolie Litavy a mnohé ďalšie krásne zákutia. Rozsiahle listnaté lesy Krupinskej planiny dávajú príležitosť pre poľovníctvo a pozorovanie divej zveri, ale i pre pešiu turistiku. Rieka Ipel' so svojimi prítokmi, ale aj okolité rybníky ponúkajú zážitky z rybolovu (Tupá, Sazdice, Kozí Vrbovok, Cerovo, Opava). Vhodným doplnkom sú rôznorodé zaujímavosti, ako napríklad prírodno-stavebné (pieskovcové pivnice v Hrušove), historicko-stavebné (hrady Čabrad', Bzovík, mlyn Horný Badín), ľudovoarchitektonické (ľudové domy v Horných Plachtinciach a Veľkých Túrovciach), miestne múzeá (Plášťovce, Suchaň, Čekovce, Lišov), množstvo sakrálnych a iných pamiatok (Senohrad, Výškovce nad Ipľou). Hojný výskyt minerálnych a termálnych prameňov (Slatina, Santovka, Dudince, Horné Túrovce) ponúkajú i zdravotno-rehabilitačné pobyty. Pobyt na hontianskom vidieku vhodne dopĺňajú kone pod sedlom, alebo v záprahu, hlavne pre nenáročných a pre deti. Zaujímavým spestrením môže byť návšteva vinohradníckych lokalít (Vinica, Čebovce, Plachtince) spojená s spoznávaním vinohradníckych, či vinárskych prác i s degustáciou ušľachtilých alebo hybridných (Hrušov a Plášťovce) odrôd hrozna a vín, dopestovaných bez chemického ošetrovania. Neodmysliteľnou zložkou návštevy Hontu je blízky kontakt s domácimi, ich pohostinnosť a dobrosrdečnosť. Neobyčajne živé ľudové tradície akými sú nosenie kroja ako bežného odevu v Hrušove a Plachtinciach, zvyklosti hlavne na Fašiangy, Veľkú Noc, Vianoce, ľudový spev a tanec, remeslá, tvoria typický kolorit tejto oblasti.

OBEC HRUŠOV

Obec leží na južných svahoch Krupinskej planiny v trojuholníku miest Šahy, Krupina a Veľký Krtíš, na území regiónu Hont, ktorý je známy predovšetkým výrobou kvalitných vín, pestovaním gaštanov, zeleniny, ložiskami hnedého uhlia, termálnymi prameňmi, ale i prírodnými krásami, pamiatkami a bohatými folklórnymi tradíciami. Severná časť regiónu má zvlhnený podhorský charakter s lazničným osídlením, ktorý je typický i pre obec Hrušov. Roztrúsené gazdovstvá po lazoch na úpäti Krupinskej vrchoviny dodáva krajine osobitý ráz. Charakteristický kolorit obce Hrušov dotvárajú pivnice vytesané v tufopiesku. Množstvo

tichých prírodných zákutí poskytuje dobré rybárske a poľovnícke možnosti. Bohaté kultúrne dedičstvo je dodnes zachované v živých folklórnych tradíciách a zvyklostiach, ktoré sa prezentujú najmä festivalom "Hontianska paráda", ale i tým že, ženy stredného a vyššieho veku dodnes nosia kroj, ako bežný odev. Prvá zmienka o obci je z roku 1285. K najstaršiemu pôvodu mena obce sa viaže legenda o veľkom výskyte ovocia tzv. planých hrušiek. Obec má v súčasnosti 965 obyvateľov. Turistická značená trasa (č. 2637 modré značenie) spája obec Hrušov s historicky zaujímavým miestom - Čabrad'ský hrad. Dĺžka trasy je 13 km t.j. 3 hodiny pešo. Na trase sú 3 autobusové zástavky. Je nenáročná na prevýšenie. Medzi hlavné zaujímavosti trasy patria pieskovcové pivnice na jej začiatku (odpočívadlo), vyhliadka na široké okolie z rozhliadne na Prašnom vrchu (odpočívadlo), prehliadka zrúcanín Čabrad'ského hradu a okolitej prírodnej scenérie. Zaujímavosťou je aj to, že hrad je najnižšie položeným miestom celej trasy (305 m).

Náučný chodník obce Hrušov spája najstaršie pamiatky ľudovej architektúry a miesta starých hospodárskych prác a remesiel. Charakterizuje život v dedine i na lazoch v minulosti, vývoj osídlenia lazov a približuje prácu uhliara, kováča, roľníka, vinohradníka i gazdinej v domácnosti. Chodník v dĺžke 6 km (zelená značka) začína v dedine, kováčskou vyhňou z 19. storočia. Vede neporušenou prírodnou scenériou hrušovských lazov a končí znova v dedine pri pieskovcových pivniciach (odpočívadlo). Vstup a vnútornú obhliadku jednotlivých objektov umožnia návštevníkom pracovníci obecného úradu.

Jeho jednotlivými stanovišťami sú:

- Kováčska vyhňa - kováčske práce v obnovej obecnej dielni, ktorá je zariadená v pôvodnom štýle.
- Ľudový dedinský dom (kult. pamiat.) - obnovený kamenný dom s pivnicou, dobovo zariadený.
- Kamenné pece - spôsob pečenia chleba v kamenných peciach v minulosti.
- Laznícke gazdovstvo v osade Lazy - roľnícky kamenný dom z roku 1878 zastrešený slamou.
- Uhliarska míľa - práca uhliarov pri výrobe dreveného uhlia.
- Laznícka drevenica - najstaršie zachované laznícke letné obydlie roľníka v osade Jablonec.
- Vyhliadka na Prašnom vrchu - výhľad na rozľahlé laznícke osídlenie z rozhľadne.
- Kalvária na kopci Stráňa - charakteristika cirkevných pamiatok Kalvárie a rímskokatolíckeho kostola Všetkých svätých z roku 1762. Vyhliadka na dedinu, ktorá leží pod Kalváriou

Tufopieskové pivnice sú miestnou zaujímavosťou. Dokumentuje sa tu práca vinára vo vinohrade a v pivnici. Možnosť vonkajšej a vnútornej obhliadky súboru pivníc a odpočinku pod prístreškom.

Hontianska paráda je agroturistický regionálny festival ľudovej kultúry v prírodnom prostredí hrušovských lazov, ktorý okrem folklórnych prejavov (tanec, spev, zvyky) naživo predstavuje tradičné roľnícke práce a ľudové remeslá, ako je ručná žatva, pečenie chleba, pálenie dreveného uhlia a opracovanie dreva, približuje turistické možnosti v regióne. Ponúka miestne špeciality a dobrú náladu. Nechýba tradičná degustačná súťaž o pálenku roka. Súčasťou podujatia, ktoré sa každoročne koná v posledný augustový víkend je i stretnutie priaznivcov cykloturistiky. Návštevníkov iste upúta i nevšedná scéna amfiteátra, ktorá je

voľnou napodobeninou hradného múra. Každý účastník môže byť divákom, ale i účinkujúcim pokiaľ si chce vyskúšať kosenie obilia, prácu s drevom, alebo hudbou, spevom, rozprávaním vie priviesť k dobrej nálade. Hlavný organizátor je obec Hrušov.

KRUPINA

Krupina jedno z najstarších miest na Slovensku. Prvé privilégia dostalo pravdepodobne v.r. 1238 ktoré boli 15. 12. 1244 obnovené. Vyvíjalo sa ako obchodné – remeselné centrum. Mesto zohralo dôležitú úlohu počas protitureckých bojov. V Krupine sa narodili a pôsobili mnohé významné osobnosti ako napr. Samuel Hruškovič, A. Braxatoris-Sládkovič, E.M. Šoltésová, hudobný skladateľ Eugeň Suchoň, lesmajster mesta Krupina a svetoznámi šľachtiteľ ruží Rudolf Geschwind.

Trojičný stĺp - Barokový morový svätotrojičný stĺp z.r. 1572 od talianskeho sochára D.I.Stanettiho.

Mestský dom - Dvojpodlažná trojtraktová neobaroková budova so stredným trojosovým a bočnými jednoosovými rizalitmi, z ktorých prostredný má manzardovú ihlancovú strechu.

Rímskokatolícky kostol Narodenia Panny Márie s opevnením, románska trojlodňová bazilika postavená v prvej tretine 13. Storočia.

Mestské hradby - vybudované v r. 1551 - 1564 v rámci protitureckých opatrení poddanými okolitých žúp i občanmi mesta.

Múzeum Andreja Sládkoviča - múzeum so stálymi expozíciami histórie a života ľudí Hontianskeho regiónu

Vartovka - vojenská protiturecká pozorovacia veža postavená pred r. 1564 na vyvýšenom mieste juhovýchodne od mesta zvanom Tanistravár.

Kaplnka Bolestnej Panny Márie - barokovo klasicistická

budova z roku 1794.

Turecké studne - sú veľmi zaujímavou pamiatkou na našich predkov. Studne sú vytesané v tufe mestskej časti Štrmpľoch a vznikli najpravdepodobnejšie v stredoveku. Ich úlohu nepoznáme.

Krupinské podzemné chodby - ďalšou zaujímavosťou mesta ktorej pôvod tiež nepoznáme sú pivnice či podzemné chodby, ktorých dĺžka a smery sú zahalené tajomstvom. Vybudovali ich naši predkovia ako únikové cesty z mesta, či slúžili na uskladnenie vína z rozsiahlych krupinských viníc. Ani bohatý mestský archív nám neposkytuje o ich pôvode a úlohe žiadne materiály.

Prídodné zaujímavosti

- **Štátna prírodná rezervácia Mäsiarsky bok**

Územie rezervácie predstavuje prírodný komplex ekosystému lesa s fragmentmi pôvodných porastov na exponovaných svahoch (buk, javor s vekom nad 100 až 150 rokov), s bralami a sutinami z pyroksenických andezitov, ktoré sú dobre viditeľné s frekventovanej cesty Zvolen - Krupina Pod prírodnou rezerváciou rastie mohutný dub, vysoký 26 m a s obvodom 450 cm zapísaný v zozname chránených stromov.

- **Chránený prírodný výtvor Štangarígel'**

Predmetom ochrany je vrchol plochého návršia, na ktorom vystupuje na povrch pyroxenický andezit vo forme zriedkavých pravidelných päťbokých hranolov, vyčnievajúcich zo sutiny do výšky od 1-6m a maximálnou šírkou 110cm s dĺžkou asi 40m. Štangarígel' nie len vzácnym prírodným výtvorom, ale na jednom z jeho stĺpov je priam unikátna takpovediac slovenská verzia starokeltského písma aká sa ešte nikde neobjavila. Keltský epigraf znie: ASTAIBOV DOM TU OO HAVUBO. S krupinským Štangarígel'om sa stretávame i v poviedke Jaroslava Haška - Duch Rakytnoc zo Slaného vrchu a spol.

- **Chránený prírodný výtvor Sixova Stráň**

Na ploche zalesnenom chrbte Sixovej stráne nachádzame opustený lom oválneho tvaru so zatopeným dnom. Lom bol vyhlásený za chránený prírodný výtvor na ochranu 5-6 bokých andezitových hranolov.

Okolie Krupiny

- **Bzovík**

Okolo r. 1130 založil Lampert z rodu Hunt - Poznanovcov cisterciácké opátstvo ku cti sv. Štefana. V r. 1151 - 1181 rehoľníci z Moravského Hradišťa premenili opátstvo na premoštrátske prepošstvo. R. 1435 ho zničili husiti, r. 1444 a 1446 velitelia Krupinského hradu. R. 1530 sa prepoštva zmocnil Z. Balassa, ktorý v r. 1530 - 1546 prestaval pôvodný románsky kláštor na gotický renesančný hrad s mohutným vonkajším opevnením zosilnený nárožnými baštami a vodnou priekopou. Objekt bol r. 1678 vypálený a opravený medzi 1680-1686 o čom hovorí doska nad vchodom do objektu. Neskôr bol hrad v rukách Fánchyovcov. Po Thojolyho vzbure hrad, obec i celé panstvo vlastnili jezuiti a nakoniec ostrihomský seminár. V zasadacej miestnosti hradu bol r. 1879 založený Ovocinársky spolok Bzovského okresu so sídlom v Bzovíku. Pred kostolom sv. Štefana je chránená 300 ročná lipa a pamätník obetiam 1. Svetovej vojny z obcí bzovíckej farnosti.

- **Čabradský Vrbovok**

Hrad Čabrad' je doložený r. 1276, mal chrániť cesty do bankských miest. Patril Huntovcom, do 15 storočia a od r. 1513 T. Bakóczovi. V 15 storočí hrad obsadili Jiskrove vojská, v 16 stor. je protitureckou pevnosťou, ubránil sa všetkým tureckým nájazdom. V r. 1812 vyhorel. Čabradský hradný vrch a jeho okolie je chráneným náleziskom s najbohatšou známou lokalitou plazov na území Slovenskej republiky. V okolí kaplnky v podhradí je skupina 10 chránených líp malolistých, z ktorých 5 je vyše 150 ročných.

- **Sebechleby**

V 16 a 17 storočí boli viac rás ťažko poškodené tureckými nájazdmi. K tomuto obdobiu sa viaže i sfilmovaná povesť Sebechlebskí hudci. V 16 storočí sa v obci konali zasadnutia Hontianskej stolice. Veselé príhody Geľa Sebechlebského môžeme sledovať v divadelnej hre od Jozefa Hollého. Tri km od obce v časti chotára Stará Hora sa nachádza pamiatková rezervácia ľudovej architektúry. Chránené sú jedno až dvojpriestorové vinohradnícke domčeky so stĺpovým podstením., ktoré sú predstavené pred vytesané pivnice do tufu. Pôsobivé prostredie rezervácie využili tvorcovia televízneho filmu Nápoj lásky k exteriérovému nakrúcaniu. Počas návštevy je možná prehliadka pôvodných pivníc a kostolíka, ktoré sa nachádzajú v prekrásnom prostredí.

Pivnica u sv. Urbana poskytuje ochutnávku vín a špeciality miestnej i slovenskej kuchyne.

- **Žibritov**

Zrúcaniny pevnôstky. Pevnôstka vznikla po zničení obce Turkmi r. 1576 zo zrúcanín, prípadne zvyškov stredovekého kostola a bola podľa dnes už nejestvujúcej nápisovej dosky postavená r. 1586 ako zámok s kostolom, kde sa konali aj protestantské bohoslužby. Pevnôstka zanikla skôr než kostol ktorý stál až do roku 1855. Zachovala sa z nej okrúhla bašta a z kostola zvyšky obvodových múrov. V r. 1957 prostredie obce využili slovensko-maďarský filmári k exteriérovému nakrúteniu filmu Dáždnik svätého Petra.

HISTÓRIA

Zenegar - Senograd - Senohrad

Od obdobia vpádu Tatárov až po obdobie prvej sv. vojny....

V roku 1241 do Uhorska vtrhli Tatári. Pod vedením Batu Chána porazili uhorské vojsko 11. apríla 1241 na rieke Slanej a pri pochode do Uhorska nenarazilo na vážnejší odpor. Rýchle prenikli ku Zvolenu. Za nimi zostáva len púšť. Po ich odchode sa obyvatelia Zenegaru presťahovali na dnešné územie. V roku 1262 osadu poznáme pod menom Senograd. V tomto čase sa osada dostala do kontaktu s nemeckou kolonizáciou. Od r. 1460 sa chotár obce stáva dejiskom bojov medzi kráľom Matejom a Jánom Jiskrom z Brandýsa. Rozhodne to boli časy strachu, strádania, škody a stálo to aj niekoľko životov. 29. augusta 1526 vo veľkej bitke pri Moháči turecká armáda porazila a rozprášila uhorské vojsko. Pri bitke padol aj panovník, osem biskupov a ďalší popredný ľudia Uhorska. Mesto Budín zložilo Turkom hold vernosti. V roku 1530 Turci prišli medzi Váh a Nitru. 1. augusta 1551 sa objavili v Sebechleboch, ktoré vypálili. V nasledujúcom roku v júli 1552 začali obliehať hrad Dregel, ktorého sa po ťažkom boji aj zmocnili. Z ďalších hradov ako Ďarmoty, Sečany, Šahy a iné, opustili posádky bez boja, takže sa ich Turci ľahko zmocnili. 21. septembra 1554 sa Turci zmocnili Fiľakova, čo znamenalo veľké nebezpečenstvo pre Krupinu a tým aj pre Senohrad. Okrem toho Turci vo Fiľakove utvorili sandžák s početnou posádkou na čele s Hamzom. Ďalšie roky sú plné vyhrážok mestám Krupine, Banskej Štiavnici a ďalším, od ktorých žiadali sľub vernosti. Po uvoľnení atmosféry sa začalo s budovaním. V roku 1748 bola dostavaná kaplnka v spodnej časti obce a v roku 1774 nový kostol. V roku 1779 bol Senohrad zničený požiarom. Písomné pramene svedčia o tom, že zhorela celá obec. Ani niet divu keďže domy boli postavené z dreva.

Roky 1848/49 boli v znamení revolúcie. Cez Senohrad prešli ruské vojská, ktoré išli potlačiť maďarskú revolúciu. V tomto čase sa uvádza aj meno senohradského richtára Ľavčíka. Ľudia na rozkaz z Budapešti museli urobiť cez cesty prekážky, ale ruskí vojaci ich rýchle odstránili a začali si od občanov pýtať jest'. Asi ho nedostali v dostatočnom množstve, preto pri kostole postavili kanóny s výstrahou, že ak nedostanú jest', tak rozstrelajú obec. Katolícky kňaz

Mésároš išiel kolenačky k veliteľovi s prosbou, aby upustil od tohto úmyslu. Zavolať dôstojníkov do fary, kde ich pohostil a tak zachránil obec. /Podľa rozprávania ujka Popáleného/.

Na mapách, ale aj spisoch z tohto obdobia sa zachovali aj odtlačky pečiatok. Žiaľ, ťažko sa dá rozoznať obraz v strede, kde je postava pravdepodobne sv. Imricha. Vedľa lemeš, čerieso a nápis SIGILUM PE CET JE POSSESIO SENOGRAD. Z tohto obdobia poznáme aj počet obyvateľov, ktorý sa pohyboval od 1500 do 2000. Ďalšou ranou pre obec bola 1. svetová vojna. 26. júla 1914 už v neskorých večerných hodinách prišiel z Krupiny kuriér s mobilizačnou vyhláškou. Riešiteľ hneď dal vybubnovať smutnú správu o začiatku prvej svetovej vojny a s tým spojenú mobilizáciu. Na druhý deň 27. júla 1914 odchádzalo zo Senohradu niekoľko mužov s batôžkami a o niečo neskôr ich nasledovali ďalší. Ich počet dosiahol 200. Toto malo na hospodársky život negatívny vplyv, lebo ostali len starci, ženy a deti, ktorí nevládali dokonale obrobiť pôdu. Táto potom nedala dostatočnú úrodu. Toto obdobie nazývali aj „obdobím hladu“. Pre mnoho rodín sa radosť zo skončenia vojny premenila v žiaľ, lebo sa nevrátili otcovia a synovia.

Obdobie druhej svetovej vojny až po súčasnosť.....

Už dávnejšie pred 29. augustom 1944 bolo počuť, že v okolitých horách sú partizáni, ktorým velil mjr. Korda. Tento mal dobrého spolupracovníka v osobe mlynára Ferianca na Lopatách. Mlynár zase mal dobré zdroje informácií od ľudí, ktorí prichádzali mlieť obilie. Okrem toho mal auto, čiže bol na tú dobu mobilný. Po vyhlásení SNP staršie ročníky narukovali na Oremov Laz a do Pliešoviec. Mladšie ročníky na výcvik do Brezna. Na Šimákovom laze sa začal kopať veľký protitankový zátaras spojený s priekopou. 5. októbra 1944 prišiel do dediny V. oddiel I. čs. partizánskej brigády pod vedením Lacku. Oddiel mal 50 mužov, ktorí sa ubytovali na fare. Mal za úlohu strážiť Senohrad ako dôležitú križovatku ciest, vybudovať obranu a byť ako záloha v prípade prelomenia partizánskej obrany. Na všetkých prístupových cestách do obce vybudovali zákopy, v ktorých mali partizáni strážnu službu. Okrem toho na kostolnej veži zriadili pozorovateľňu. 18. októbra 1944 bol ako každý rok aj teraz jarmok. Na jarmoku sa objavili neznámi ľudia, ktorí kupovali dobytok ale aj iný tovar. Neskôr sa zistilo, že to bola nemecká prieskumná hliadka, ktorá mala za úlohu zistiť silu obranného postavenia. Keď to zistila, náhle zmizla. V tom čase sa k partizánom prihlásili: Ján Dobrocký, ako aj Ignác Sľúka zo Senohradu. Pri obsadzovaní žandárskej stanice partizánom pomáhali Ján Muranský, Ján Augustín, Pavol Výboch a Šimo zo Zemianskeho Vrbovka. Pre Senohradčanov bola krutá noc z 18. na 19. októbra 1944, kedy zo Bzovíka utekali skupiny ľudí s dobytkom. Ráno 20. októbra spojka oznámila pohyb nemeckých tankov od Bzovíka. Za nimi išli obrnené vozy a pechota. Neďaleko od Senohradu zastali a zahájili paľbu na dvoje. Jeden tank postupoval do obce po pravej strane hlavnej cesty smerom na dolný koniec ku mlynu a druhý tank išiel po ľavej strane cesty hornou Slatinou na Háj severozápadne od dediny. Ostatné obrnené vozy opatrne postupovali k dedine, pričom neustále strieľali. V Senohrade sa snažili Nemci obsadiť faru a hlavný štáb. Keď partizáni videli takúto presilu, začali ustupovať, pričom ústup kryli silnou paľbou. Keď strelba trochu utíchla, partizáni sa stiahli do údolia Litavica na Majer, odtiaľ na Lakoš a do Lešti. Nemci počas utíšenia paľby opravovali poškodené vozidlá. Prepad si vyžiadala stratu 9 obrnených vozov a 8 padlých

partizánov. Nemci postavili na Majeri delá, odkiaľ ostreľovali Dačov Lom. Okolo Senohradu začali stavať opevnenia, ktoré museli kopat' občania. Niekedy sa stalo, že tieto zákopy kopali aj vo frontovej línii. Pri týchto opevňovacích prácach 11. januára 1945 bol ranený Štefan Franka. Keď to zbadali sovietski a rumunskí delostrelci, začali ostreľovať obec. Situácia bola pre Nemcov zo dňa na deň kritickejšia. Preto chceli obec evakuovať, ale na veľké prosenie od tohto úmyslu upustili, ale nútene vystaňovali chlapov od 16 do 60 rokov. Keď chlapi prišli za dedinu, rozutekali sa po okolitých lazoch a horách, kde sa skrývali až do prechodu frontu. Postupne však začali Nemci vypaľovať aj tieto lazy a tak straty boli veľké. Počas druhej svetovej vojny padli nasledovní obyvatelia Senohradu: Ján Marcinek, Štefan Podobný, Michal Orem, Šimon Oláh, Ladislav Kováč, Ľudovít Kováč, Pavel Tóth, Laurinec Oláh, Pavel Kováč, Martin Gašpar, Florián Weis, Pavel Degúl, Anna Valentová, Ján Valent, Štefan Krajči, Jozef Turan, Ľudovít Jakubík, Jozef Krajniak a Štefan Šimo. Koncom roku 1951 začala elektrifikácia obce. Na rozhraní rokov 1951 – 1952 niektoré domy mali zavedený elektrický prúd a cez starý a nový rok mohli svietiť elektrinou. V priebehu niekoľkých mesiacov už v celej obci bola zavedená elektrina. Z ďalších akcií je potrebné spomenúť prestavbu domu bývalého lekára, na školu. Tu umiestnili tri triedy, kabinet, riaditeľňu a zborovňu. Zriadila sa zubná ambulancia a obec dostala sanitku. V roku 10. výročia skončenia druhej svetovej vojny bola 22. februára 1955 slávnosť odhalenia pamätníka padlým vojakom ako aj pamätná tabuľa. V roku 1958 presnejšie 19. apríla bolo založené Jednotné Roľnícke Družstvo, a prvým predsedom sa stal Jozef Dobrocký. V roku 1961 začala výstavba novej školskej budovy, ktorú dokončili v roku 1963. Vedľa nej postavili pre učiteľov bytovku. V ďalších rokoch sa začala výstavba telocvične a vôbec školského areálu.

Trúbiaci kameň a ďalšie zaujímavosti v Sucháni

Lokalizácia

Slovensko → Banskobystrický kraj → Okres Veľký Krtíš → Sucháň

Trúbiaci kameň – jedinečný výtvar prírody, alebo unikátny nástroj vytvorený ľudskou rukou, nevedno... dva otvory v jeho „tele“ dokážu vylúdiť tak silný a prenikavý tón, že sa rozlieha vo všetkých okolitých dolinách... ak si chcete vyskúšať zatrúbiť naň, stačí navštíviť obec **Sucháň**.

Trúbiaci kameň v Sucháni

Malebná dedinka **Sucháň** ukrytá v údolí Krupinskej – Dačovlomskej planiny na brehoch potôčika Suchánik, ktorý je taký maličký, že cez leto vysychá...Nádherný kraj, ticho a čistý vzduch vás lákajú na dlhé prechádzky v okolí aj v dedinke, ktorá skrýva veľa krásnych klenotov ľudovej kultúry, ale tiež zaujímavosti z prírody aj histórie.

Jednou z nich je aj **Trúbiaci kameň... Turecká píšťala**. Jedna povest' hovorí, že otvory do kameňa vytesali Turci, ktorí sa takto zvolávali z rabovačiek na okolí. Je to veľká skala-tuf, jeden z najtvrdších sopečných kameňov. V kameni sú dva otvory, do ktorých ak správne dúchnete, zatrúbia tak, že to počuť vo všetkých okolitých dolinách...

V okolí Sucháňa však tiež nájdete ďalšie pozoruhodnosti – **jaskyne Suchárska trhlina**, či **Trpasličia jaskyňa** a **skalný previs Pod Kútom**. A nemenej zaujímavá je aj samotná dedinka

Sucháň. V obci nájdete starý sedliacky dom – **Dom ľudového bývania**, ktorý bol postavený okolo r. 1860. Murovaný dom z kameňa, pokrytý slamenou strechou je jedinečnou ukážkou bývania niekdajších obyvateľov. Interiér domčeka je taký autentický, že máte pocit, akoby sa v ňom dodnes žilo a bývalo a len na chvíľočku domáci odbehli od piecky...

Všetkými týmito zaujímavosťami vás prevedie náučný chodník, vedúci až k Trúbiacemu kameňu, ktorý vznikol v rámci projektov [Jantárovej cesty](#) a spolupráce so starostkou obce p. Triznovou a p. Mihalkinom.